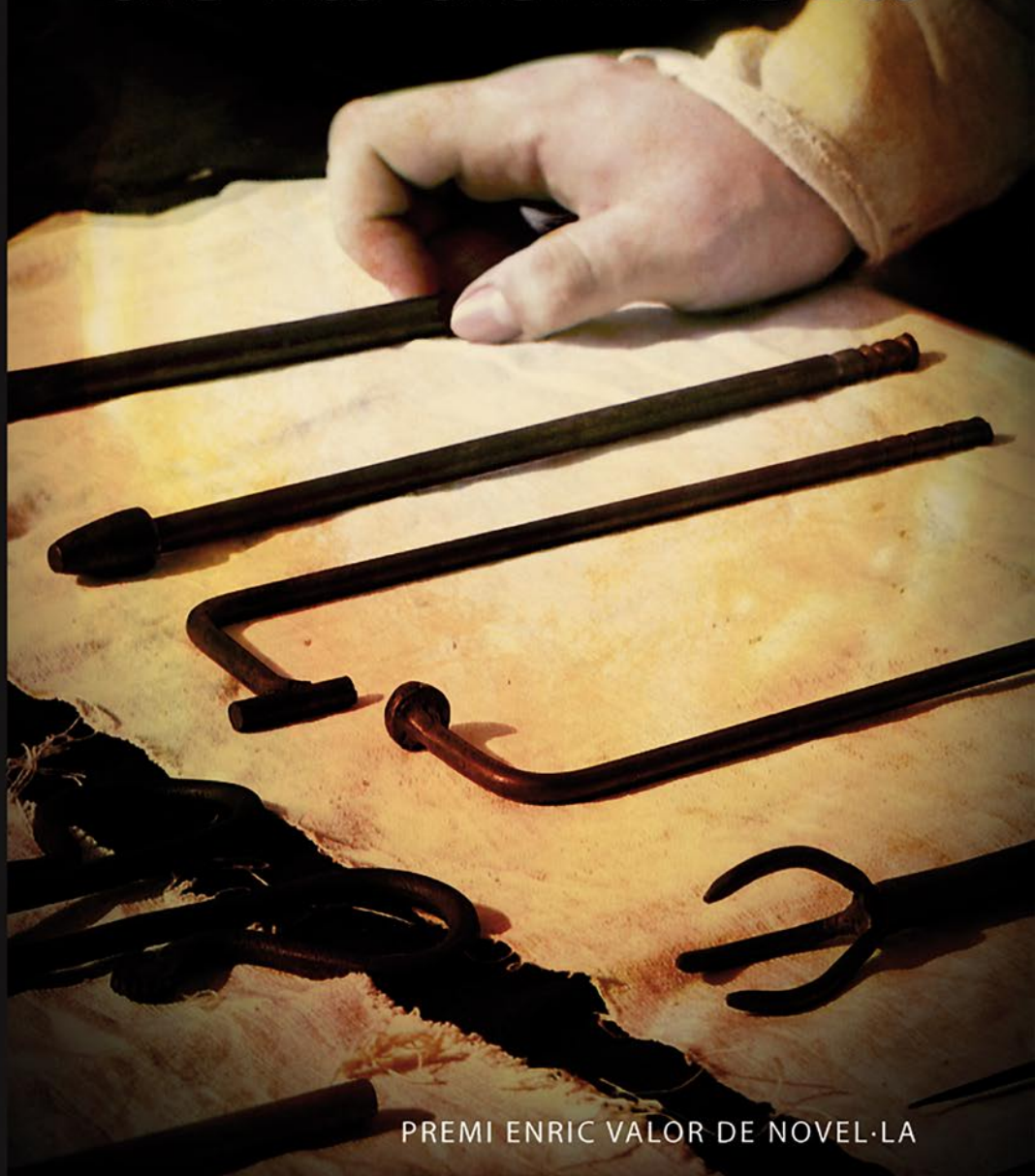


L'ECLÈCTICA

Anna Moner
**Les mans
de la deixeblla**



bromera

PREMI ENRIC VALOR DE NOVEL·LA

I

Almenys una vegada a la setmana, a hora foscant, sense donar-li cap tipus d'explicació, amb les mans i els muscles encara bruts de sang, es posava la capeta púrpura i abandonava l'alqueria.

Havien transcorregut dues hores des que se n'havia anat i, com sempre, Zacaries l'esperava assegut al lllindar, emboscat en la foscor humida d'aquella nit de maig, aspirant l'aroma fresca que destil·lava el jardí tancat per alts i gruixuts murs que s'obria al seu davant i remenant suaument els dits índex i cor dins de les butxaques del jupetí. El contacte amb la textura granulosa de la terra que hi guardava el relaxava tant que, amb el temps, havia compost de forma inconscient una sèrie de moviments de mans que, ocults per l'opacitat del teixit, resultaven imperceptibles per als altres. Si les butxaques eren petites, hi introduïa dos dits, els enfonsava en la tèbia rellentor de la terra i, tot seguit, començava amb les rotacions circulars. Si, en canvi, eren grans, com els butxacons de la casaca, hi internava amb delicadesa els punys i, quan notava la falsa resistència de la superfície terrosa, desplegava els dits amb força; després, els ensorrava i els movia amb una cadència sinuosa fins que, al cap d'un moment, portat per un rampell, agafava la terra a grapats i l'estrenyia amb deler; finalment, estenia els dits, una altra volta, amb el palmell cap amunt a fi que les minúscules partícules se n'esmunyissen per les esclatxes i tornava a començar. Sempre actuava de manera semblant, amb moviments furtius i constants que realitzava gairebé sense adonar-se'n. Només quan sentia que els budells se li retorçaven per reclamar-li aliment, treia de les butxaques les mans ben farcides

de terra i, amb un gest ràpid, per tal que no se'n llançàs a perdre ni un gra, la ingeria amb voracitat. Ara, l'estómac li demanava una nova dosi de minerals, però amb els pessics de terra que li restaven en les butxaquetes del jupetí no podia calmar la gana, així que s'alçà, es girà d'esquena a l'esplèndida lluna minvant custodiada pels dos imponents xiprers que anunciaven l'entrada al jardí i s'endinsà en l'obscuritat ben diferent, càlida i vescosa, que impregnava sempre el passadís que conduïa al laboratori.

Avançava, capcot, en la tenebra observant les taques verdo-senques que havia dibuixat la molsa trepitjada sobre les lloses del corredor. Tot i l'escassa il·luminació que oferien les titil·lants flames de tres cresols, la força de la seua imaginació feia emergir sobre les desgastades superfícies un gran nombre d'èssers fascinants, monstruosos; ombres fugisseres de criatures prodigioses que mostraven l'aparença inequívoca dels engendres produïts per la barreja de diferents espècies. Li plaïa quedar-se absorbt en la contemplació d'aquelles quimeres, així que s'aturà en sec en endevinar, tot just en la llosa que anava a aixafar, una curiosa criatura que semblava tenir cos de gos, un gran cap d'ocell coronat amb quatre banyes, una mena d'ales a l'esquena i una única pota similar a la d'una au de rapinya. Aquesta suggestiva il·lusió òptica li cridà tant l'atenció que s'ajupí per tal de fruit-ne millor. De sobte, s'aborronà en descobrir una petita taca ferruginosa situada a l'altura del genoll de la inquietant extremitat que adoptava amb una perfecció esbalaïdora la forma d'un ull humà. Es concentrà en l'estudi de la sorprenent màcula, d'aquella imatge que no existia més enllà de l'absurd fantasieig. Conscient que en fer unes passes la demoníaca figura s'esvairia en el no-res, es resistia a continuar caminant, però el soroll insistent dels budells l'hi empenyí.

Entrant al laboratori, enllumenat també de manera precària amb espelmes i fanals, els vapors emanats pels nombrosos líquids,

apòzemes i altres preparats químics, que es barrejaven amb les aromes de l'encens, del romer i de l'oli de llinosa que cremaven en els brasers, se li apoderaren dels sentits. L'ambient dens i sufocant anul·lava, a poc a poc, la sensació de frescor de la qual s'havia impregnat en la curta estada a la porta del jardí, un lloc on li agradava seure de tant en tant, tot i que preferís l'atmosfera térbola d'aquest cau protector que coneixia pam a pam.

L'estança, una sala de planta quadrada d'una grandària desmesurada, presentava tal reunió de ginyes estranyes i de mobiliari que obtenir-ne una vista general es convertia en una tasca impossible; tanmateix, aquesta extraordinària acumulació de material i aparells, així com l'alçària d'algun dels mobles, n'indicaven les gegantines dimensions. Els llibres s'hi amuntegaven pertot arreu, damunt de les escrivanies, dels prestatges i de les taules, compartint l'espai amb una gran diversitat de caixetes d'ivori i de fusta i de cofres de bronze repussat replets de cartes, papers i comptes. En un dels murs, una considerable quantitat d'armaris practicats en forma de nínxol a una alçària raonable del terra i proveïts de prestatges i portelles de fusta gravades amb blasons, divises i les inicials F.S., protegien una sèrie de primeres edicions de tractats d'anatomia i medicina clàssica i àrab de l'atac indiscriminat de les rates. Presidien la zona central dos taulells de marbre blanc envoltats de bancs de treball de fusta, tamborets, cremallers de bronze i un mirífic esquelet d'home adult que prenia cos o s'esvaïa en la penombra, segons la intensitat dels rajos de lluna que penetraven a través dels vidres bruts de la lluernia oberta al bell mig del sostre i es projectaven de manera espectral sobre els nombrosos mobles i objectes. A sota, penjat de dues gruixudes cadenes, un formidable lampadari elaborat amb un aliatge de plata, coure i ferro banyat en or els braços del qual brollaven de la gargamella d'un lleó i s'estenien per l'aire adoptant formes sarmentoses amb desenes de peus

d'espelma consistents en parelles de dracs entrellaçats, sobre els quals cavalcaven figures nues.

Al fons del laboratori, en tres sòlids prestatges de fusta d'una llargària d'uns vuit metres i una alçària de dos, disposats en paral·lel, s'exposaven les curiositats més diverses: una col·lecció prou important de preparacions anatòmiques en cera del cos humà, una altra d'animals dissecats, especialment rars, i un gran nombre de pots de vidre plens d'una substància tèrbola i llefiscosa que dificultava la visió del contingut. Zacaries agafà un escambell per accedir a les posts més elevades i arraconades on guardava, al costat dels cistellets de vímet que emmagatzemaven curosament ordenades una bona part de les diverses herbes, flors i tubercles de les espècies que cultivaven al jardí, la terra per al seu consum personal ben conservada en terrines degudament identificades amb etiquetes retolades amb una descurada cal·ligrafia: *terra agra*, considerada poc apta per al conreu, però amb un regust final que desequilibrava i adorava; *terra alberenca*, més sorrenca i lleugera; *terra de noietes*, molt poc salabrosa; *terra grassa*, rica en elements volàtils; *terra negra*, de color fosc i de molt bona qualitat; *terra amorosa*, la més apta per al conreu, amb un toc lleugerament especiat que, per a ell, la diferenciava de la resta; *terra verge*, mai no conreada ni trepitjada, amb totes les essències intactes, que l'atreia pel sabor imprevis; i moltes altres més. Una vasta col·lecció formada a força de constància, de fet sempre portava tres o quatre saquets de tela al damunt per prendre mostres i proveir-se sense problemes allà on anàs. A més, hi anotava minuciosament la procedència de cadascuna de les diferents mostres per tal de saber on dirigir-se i poder abastir-se en quantitat d'aquelles que li resultaven més agradoses.

Ara, tenia molta gana i no disposava de gaire temps per entretenir-se en triar-les i mesclar-les com solia a fi d'obtenir els resultats que tant el delectaven, així que, en un impuls merament

orgànic, prengué una decisió ràpida i escollí un dels recipients on li quedaven encara uns dos-cents grams de terra trida. Fou una elecció pragmàtica i encertada, per la seua qualitat pulverulenta, que mai no s'aterrossava, li resultaria més lleugera de digerir, li saciaria prompte la gana i mantindria entretinguts els budells una llarga estona; més endavant, ja trobaria el moment oportú per preparar-se un parell de barreges terroses de diferents textures, colors i gustos que li servissen per elaborar el que anomenava fórmules magistrals. Clavà la mà dins del pot, en tragué el contingut a grapats i s'omplí les butxaques dels calçons. Abans de tapar-lo, s'apropà el recipient als llavis i, amb golafreria, en llepà el bocatge amb la intenció d'arreplegar també les partícules granuloses que s'hi havien quedat adherides. En tocar-les amb la llengua, desplegaren un munt d'aromes primigènies que l'ajudaren a arrossegar gola avall el desagradable regust a estalzim que li retornava contínuament des dels pulmons.

Intuïa que ella no trigaria molt a tornar i, aleshores, hauria d'estar a la seua disposició. Li convenia afanyar-se a menjotejar, havia detectat en la seua mirada la repugnància que li provocava veure'l cruspír-se la terra. Resultava normal que despertàs aquesta aprensió quan la mastegava i l'amalgamava amb abundant saliva i la transformava en una pasta espessa que passejava diverses voltes per la boca abans d'engolir-se-la. Sempre acabava sortint-li part de la pasterada per les commissures dels llavis i un rodal apegalós se li dibuixava sota el nas, li cobria part de les galtes i, fins i tot, la barbeta. A més, finalitzat l'àpat, conservava una llarga estona, entre les genives i les dents, les restes enganxoses de la terra ensalivada, cosa que generava un fort fàstic en qui el veia, un fàstic incompreensible per a ell.

Menjava, rosegava acceleradament, l'estómac li exigia una satisfacció ràpida. Assegut a l'escambell, amb l'esquena recolzada contra la paret, deixà córrer l'esguard pels prestatges, que es

trobaven a penes a cinquanta centímetres, des dels més elevats fins als més baixos. El distreia molt observar les erràtiques deformacions que presentaven els animals dissecats de l'àmplia col·lecció que hi allotjaven; cossos exànimes, immòbils, de buits llambrecs reomplits amb freds i inquietants ulls de cristall als peus dels quals, entatxats a la post que els sostenia, una sèrie d'inscripcions escrites amb una bella grafia especificaven el nom en llatí de cada espècie, l'any de naixement i el lloc de procedència: un *Felis catus*, pertorbador gat negre amb dues cues; una cria de *Tyto alba*, anomenada vulgarment òliba, provinent de Siena, que presentava una greu deformació del bec de forma que semblava dividir-se en dos; un *Corvus corax*, imponent corb també negrós, originari de Viabon, al camí de París a Chartres, que mostrava la singularitat de tenir tres potes, una de les quals amb els dits i les ungles soldats entre ells, amb l'aparença d'un garfi; i un *Sus scrofa domestica*, porc comú, nascut quasi feia un segle, l'any 1693, a Metz de la Lorena, concretament a la posada del Sant Esperit, que ostentava múltiples alteracions, quatre orelles i vuit potes, les parts posteriors dels cossos separades fins a l'estómac i, a partir d'ací, unides. Però l'exemplar preferit de Zacaries era una *Capra hircus*, petit cabrit, procedent de Villefranche-du-Queyran, a Gascunya, mort al cap de pocs dies de nèixer a causa de les aberracions internes que també presentava externament, sis potes, dues de les quals li creixien al llom. Tal com constava a la inscripció, quan el dissecaren, descobriren que el cor patia fortes anomalies i que sols posseïa un pulmó. No sabia explicar què originava aquella fascinació, mescla d'un immens sentiment de tendresa i una incontrolable sensació de desassossec, que li despertava, d'una banda, la blancor perfecta del pelatge i l'expressió innocent de la faç de la cria i, de l'altra, la visió de la anormalitat.

Arribat a aquest punt, sempre repetia el mateix, lliscava la mirada sobre el gran nombre de pots de vidre que s'exposaven

al segon prestatge on, en un primer colp d'ull, s'entreveien submergits en una substància bromosa, un cavallet de mar, un rat penat bicèfal, un peix globus de grans dimensions i diversos fetus humans que anaven des del tercer fins al seté mes d'embaràs; éssers rars, exòtics o en procés de formació que suscitaven la curiositat, però que mai no arribarien a provocar el grau de repulsió i estupefacció que causaven els altres engendres que, també immersos en líquids, dormitaven adoptant postures impossibles, encastats contra la superfície transparent dels flascons d'uns quaranta centímetres d'altura i d'uns vint de diàmetre. Mentre s'empassava el darrer grapat que li quedava en les butxaques, s'alçà per veure'ls millor. Després d'ingerir una bona quantitat de terra trida, calmada la voracitat inicial, les mastegades, menys nervioses, esdevenien cada vegada més pausades. S'acostà més, semblava que el seu ritme vital, el moviment de les mandíbules, els gestos i la respiració tractassen d'equiparar-se, col·locant la cara contra els grans recipients, a l'estat de letargia en què es trobaven aquells monstres, aquells fetus que, abans d'introduir-los, havien estat oberts en canal i, una vegada estudiats a fons, buidats i desossats amb la intenció de facilitar-ne la conservació. Un fetus de sis mesos amb dos braços i quatre cames pressionava les galtes d'un dels dos cranis contra el vidre; al costat, dos cossos sencers s'abraçaven mútuament i s'unien per dalt en una sola testa. Dels voltants d'Angers provenien, segons la inscripció, les restes de les dues xiquetes que, dins d'un altre flascó, giraven els rostres envers ell. Estaven ben formades, llevat de la mà esquerra d'una, de només quatre dits, i de la unió dels torsos per la part anterior, és a dir, des del mentó fins al melic.

—Saps què afirmava Hipòcrates sobre les causes que produeixen aquestes monstruositats? —mussità una veu femenina, vellutada, tot just al seu clatell. L'ensurt féu que s'engolís de colp la pasterada terrosa que mastegava relaxadament—. Puix que una

excessiva abundància de semença genera un ésser antinatural, deforme, espantós, extraordinari, amb parts supèrflues o inútils com aquests i, per contra, una quantitat insuficient, de semen, provoca la mancança d'algun membre, com ara braços, mans, peus o algun dels òrgans interns. Uns quants segles després, altres atribuirien la causa d'aquests fenòmens teratològics a la còlera divina, a la força de la imaginació de les prenyades, a una matriu massa estreta o de dimensions reduïdes, també a les postures inadequades per part de la mare que provoquen l'opressió del ventre, a malalties hereditàries...

Un sospir nasqué a propòsit dels seus llavis i la tebiesa de l'alé eriçà el borrisol del bescoll de Zacaries, que es girà i la mirà desconcertat amb el rodal de terra humida a la part inferior de la desafortunada cara. Ella somrigué maliciosament i amb una lleu expressió d'ironia als ulls, quasi imperceptible, es llevà amb el braç esquerre la capeta púrpura i desaparegué entre els estants.

—S'ha d'anar molt amb compte amb la quantitat de semença que u és capaç de produir!

Una riallada juganera ressonà enmig de l'àmplia estança i es perdé en la lluernà. En escoltar-la, l'esguard escodrinyador del xicot envers les noietes siameses que tenia al davant prengué un caire diferent i, esparverat, es palpà els testicles per damunt dels calçons. La sensació que multitud d'ulls clucs s'obrien de colp per mostrar-li la foscor esgarrifosa dels orificis buits i el cercaven l'inquietà i l'incità a abandonar aquell racó. A més, ella el necessitava.

Sortí d'entremig dels prestatges i la divisà d'esquena al bell mig del laboratori. Mentre s'hi dirigia, observava fixament la llarga i onejada cabellera que li relliscava, salvatge, dors avall: li cridava l'atenció el fet que quan s'esvaïa silenciosament, no sabia on, durant unes hores, portàs els cabells presoners entre pintes d'argent repussat amb motius marins i florals, tal com

se'ls recollia també per treballar, però que sempre tornàs grenyuda i, a més, amb evidents signes de sufocació, com la lleugera erubescència que li tenyia les galtes de rosa, els milers de petites llampades que espurnejaven en la foscor abissal del seu esguard i la llum radiant, captivadora, que li brollava del conjunt del rostre. Efectes que, junt amb la cadència lenta i llaminera amb què inspirava l'aire fins que li baixava l'ardència, la impregnaven d'una desbordant sensualitat que res no tenia a veure amb la serenor freda i distant que destil·lava habitualment i que augmentava dia rere dia els desitjos ocults de Zacaries qui, ara, dret al seu davant, a pocs centímetres, n'esperava, submís, les ordres contemplant-la amb devoció. La voluptuositat que en reflectia la pell color canyella, els flocs d'ones atzabegenques que li queien desordenats sobre el front i la força dels immensos ulls negres aconseguien torbar-lo, paralitzar-lo. Ella, conscient del domini que hi exercia, ho conreava de forma exquisida, mesurada, llançant els hams en el moment oportú per copsar a l'instant el que ell delerava.

Brunel·la, neguitosa, el deixà plantat durant una bona estona en què recorregué la sala d'un costat a l'altre, fins i tot, els racons més amagats, buscant quelcom amb certa mostra de desesperança, amb un deambular desorientat que accentuava la asimetria de la seua silueta. Li cobria la part superior del cos un luxós gipó de vellut roig rivetejat pertot arreu de finíssims fils argentats, cosit per ella mateixa, una refinada peça de roba que tenia, però, només una mànega, la corresponent al braç esquerre, i que, acoblant-se perfectament al tors, palesava la manca del braç dret. Zacaries, expectant, romania quiet al mateix lloc, admirant-la de lluny, acariciant, frisós, la capeta púrpura que s'acabava de llevar. Endevinava, retinguda en la xarxa de setí, la tebiesa despresa pel seu cos i refregava el dors de la mà subreptíciament per impregnar-se el màxim possible

del caliu que hi retenia, sense deixar d'esguardar-la, sabedor que en qualsevol moment una paraula engegaria de nou el ritme del laboratori.

De sobte, l'expressió de desassossec s'esborrà del rostre de Brunel·la i s'encaminà cap on ell esperava.

—Ja pots preparar-me el nou! —l'increpà mentre es dirigia decidida a la zona d'operacions i amb la mà esquerra es treia amb turpitud els cordons, també rojos, que li ajustaven el gipó al cos.

No intentà ajudar-la, sabia que el rebutjaria amb un mal gest, millor que complís el que li havia manat, així que es dirigí a l'humit corredor que conduïa al jardí. Allí es trobaven dues cambres, cadascuna a un costat, porta davant porta, de dimensions reduïdes i d'aspecte fred i desangelat. L'estança de la dreta l'acollia a les nits amb una bruta màrfega de palla; la de l'esquerra, la utilitzaven per emmagatzemar els cadàvers dels quals se servien en les disseccions. Aquesta vegada, no disposava de temps per distraure's amb les siluetes que adoptaven les floridures verdoses i les coloracions oxidades del rovell sobre les lloses centenàries, una altra forma de corrupció, la que requeria Brunel·la en aquest moment, jeia damunt de la improvisada llotxa amb la qual portava els difunts des del cementiri del Grau de València fins al laboratori, escudant-se en la foscor de la nit, amb l'indestimable ajut d'un dels soterradors, un resurreccionista. No costava molt comprar els favors d'aquests sinistres personatges, els resurreccionistes no sentien cap mena de respecte pels costums pietosos, menyspreaven i profanaven les tombes amb una naturalitat paorosa. El traginer de cadàvers l'acompanyava fins a un lloc resguardat situat a la vora de la creu coberta del camí de la Mar, no massa lluny de l'alqueria, on passaven comptes i, tot seguit, se'n tornava sense inquirir mai res; un acord tàcit prohibia plantejar qualsevol tipus de qüestió respecte a l'ús d'aquells cossos sense vida i, encara que darrera-

ment la demanda havia augmentat d'uns quatre cadàvers al mes a un cada tres dies, pressentia que si ho preguntava el tracte es trencaria i no li compensava perdre unes aportacions extres tan sucoses. Una vegada realitzada la transacció, Zacaries romania ocult en aquest amagatall a prop de la creu amb el cadàver fins que apareixia ella, enllumenant-se enmig de la fosca amb un petit fanal que, en arribar-hi, posava damunt de la llitotxa, als peus del difunt, i ràpidament, tot i que amb dificultat, el carrejaven fins a l'alqueria. Es pensaven que adoptant aquestes mesures de seguretat, mai ningú no relacionaria el tràfec de morts amb la morena manca de la capeta púrpura, molt poques persones coneixien la relació existent entre ambdós.

Zacaries entrà a la cambra sense encendre cap espelma, amb la pobra il·luminació que arribava des del corredor en tenia més que suficient, i, gairebé a la palpa, cobrí per complet amb un llençol de cotó el gèlid cos i se'l carregà a l'esquena com un sac de creïlles. L'ombra deforme i balancejant sortí del funest habitacle, travessà el passadís i avançà pesadament, a la manera dels camallargs, entre els nombrosos obstacles que s'interposaven fins a la taula d'operacions. Brunel·la, neguitosa, continuava intentant desempallegar-se de la peça de roba, li costava més de l'usual, el defici la tornava feixuga alhora que insuportablement irònica.

—Ja era hora! Que estàveu de xarrameca? Però no veus que no demostra cap mena d'interés pels teus problemes? Si es fa el mort per tal de no sentir-te!

La crueltat que practicava amb ell, a diari, no el feria; deixà caure en silenci la còrpora exànime sobre la placa de marbre i retirà el llençol. La pedra desgastada accentuava la blanquinosa pell del cadàver que ja anava adquirint certa coloració verdosenca.

—Déu! Aquest malparit ens passa el gènere cada vegada en pitjors condicions! —exclamà fastiguejada—. Només fa un dia

que està amb nosaltres i... no sents l'olor? Ara, que tu què has de notar... –remugà–. Renta'l un poc amb una esponja a veure si aconseguim mitigar la fortor i aprofita per netejar-te aqueix rodal de la cara, no siga cosa que comencen a caure corfes terroses dins d'aquest oferent cavaller que ens dificulten la dissecció.

Zacaries assentí sense alçar el cap mentre fregava amb força la macilenta epidermis del difunt i li ataüllava de reüll l'escot. El forcejament de la mà esquerra estirant violentament els darrers trams de cordó que li faltaven traure's de les pales centrals de la cotilla li provocava un lleuger balanceig a la part superior del bust. L'atreia la carnalitat desbordant de la pell bruna, la imaginava tèbia i suau al tacte, tot el contrari de la gèlida i entumida del malaurat que estava rentant.

En acabant, li donà l'esquena uns instants i, amb la mateixa esponja, es netejà la brutícia terrosa que li circumdava la boca. Abans de girar-se, però, encara agafà de manera dissimulada el pessic de terra agra que li quedava a la butxaqueta dreta del jupetí i se l'engolí amb la pretensió que els grànuls secs del mineral s'enduguessen coll avall la ferum de podridura. Es torcà una vegada més amb el puny de la camisa. Quan tornà a mirar-la, ella ja s'havia desempallegat de la cotilla i, alliberada del tot, coberta només amb una xambra de lli blanc sense mànegues d'escotadura quadrada i perfilada amb delicades puntes, l'esperava seriosa i imponent, recolzada amb els dos braços a la taula d'operacions. No li veia les mans, la corpulència del mort li les tapava, tanmateix podia tornar a gaudir de la visió de la llisor, la fermesa i la perfecta rodonesa d'uns múscles i uns membres ben formats. La lliure disponibilitat d'ambdós braços li alleugeria els moviments i li feia guanyar agilitat.

Mirant-lo amb lascívia, elevà la mà dreta a l'altura dels pits, s'introduí els dits a l'escot i tragué un cinyell de vellut d'un vermell intens, senyal inequívoc que anaven a iniciar la faena; sols

s'hi abillava, amb el cinyell, quan dissecava: la resta del temps el desava en un preciós escriptori de noguera i fina marqueteria d'os i taronger on també amagava pintes, anells i arracades. Zacaries intuïa que aquella cinta vellutada encobria un significat ocult, malgrat que, al llarg dels dos anys que ja feia que estava al seu servei, encara no hagués endevinat en què consistia.

El cadàver jeia d'esquena. Seguint les indicacions de la mestra, li estengué el braç esquerre per tal que formàs un angle recte amb la resta del cos sobre un banquet supletori, estirà l'avantbraç tot el que pogué i deixà el palmell de la mà descansant, obert, sobre el marbre. Al principi, quan començà a treballar com a ajudant per a Brunel·la, se situava sempre a la seua esquerra, per atendre les explicacions i les demandes de l'instrumental. Però aquesta etapa ja havia quedat enrere, des de feia gairebé sis mesos, considerant que ja n'hi havia prou, de teoria, decidí instruir-lo en la pràctica. Ara, sense intercanviar paraules, només amb la mirada, li indicava el moment en què havien de mamprendre la intervenció. Es col·locà entre el tòrax i el braç mentre la mestra es plantava a la seua esquerra. Notava, engronsant-se a pocs centímetres del seu muscle, les grenyes onejades que li queien des del front i li emmarcaven deliciosament l'oval de la cara. De tant en tant, quan se li acostava per darrere i li prenia la mà per orientar-li-la, el tacte suau i l'aroma floral que exhalava convertia el temps que durava la dissecció en un joc de mirades i frecs. Durant aquestes hores, una sensualitat melosa s'instal·lava al bell mig del laboratori i li amerava els sentits, una sensualitat construïda, per part d'ella, a força d'insinuacions mesurades, precises, intencionades, i de fantasies desbridades per part d'ell. Mai no anaven més enllà. Brunel·la sentia una veritable aversió vers aquell noi poc agraciat que arribà a l'alqueria una càlida nit de juny demanant-li faena. El convidà a passar i, després d'examinar-lo en silenci una llarga estona mentre ell deambulava entre

els prestatges que albergaven les estranyes col·leccions d'animals i fetus monstruosos sense mostrar cap tipus de rebuig o de desgrat, intuï que tal vegada podia convertir-lo en la persona idònia per dur a terme l'execució del seu pla. Dos anys després, observava amb satisfacció la seguretat amb la qual el seu deixeble conduïa el ganivet sobre la macilenta pell d'aquell infeliç.

–Traça el tall en horitzontal a partir del vèrtex de l'aixella. Recorda que ha de mesurar almenys tres polzades –li ordenà amb un to de veu que transmetia una inflexibilitat absoluta–. Ja saps que la longitud ha de ser proporcional a la profunditat del tall –insistí, tot pensant que la grandària del trau fos prou gran, ja que havien de guiar-se amb facilitat per l'interior dels teixits.

La complaïa, malgrat que mai no ho reflectia en el rostre, comprovar com, en les darreres quatre disseccions, Zacaries havia après a traçar la incisió amb la força justa; els principiants pecaven habitualment per excés de pressió. Vigilava cadascun dels moviments que executava, conscient que un mal aprenentatge de la praxi podia malbaratar el seu somni. El xicot dividia la pell amb un escalpel de tall convex que agafava amb els dits polze, índex i cor, talment com s'agafa una ploma en escriure, descansant el dit menuell sobre el braç sense vida, al mateix temps que sostenia amb la mà esquerra la pell que seccionava.

–Exacte! Continua fent-ho d'aquesta manera –apuntà Brunel·la mantenint l'aire alliçonador–. Veig que vas diferenciant la pressió i la forma de prendre el ganivet quan realitzem una simple incisió en l'epidermis i quan allò que volem és travessar els teixits i arribar d'un colp fins a l'os. És clar, ja m'has vist massa vegades fer-ho a mi; subjectant-lo igual que un ganivet de taula, cal imprimir un moviment de serra i enfonsar-lo amb fermesa en les parts toves.

Ell assentia sense girar-se en cap moment a buscar-li el rostre, preferia continuar embriagant-se els sentits amb el caliu de l'alé

de Brunel·la llepant-li el bescoll i notar el soroll del frec de les faldilles de cretona contra els seus calçons de llana.

–Divideix els llavis de la pell seccionada amb els separadors –uns ganxos obtusos i punteguts que, de seguida, feren aparèixer, enmig del teixit cel·lular, el nervi mitjà–. Ara, porta'l cap amunt per tal de deixar l'artèria axil·lar aïllada, així et resultarà més fàcil lligar-la.

Executà el que li acabava d'indicar, separà el nervi amb l'ajuda d'un ganxo rom i procedí amb una gran precaució per tal de capturar-lo sol. En una ocasió anterior, no ho havia assolit i l'artèria situada immediatament darrere del nervi canvià de lloc a l'instant i quedà oculta per complet. Aquesta vegada, ho realitzaria de manera perfecta, no desitjava que augmentàs l'enuig de la mestra.

–Correcte –assenyalà ella amb sequegat, tot i que la intervenció del xicot havia estat impecable–. Ara, tornarem a practicar una secció circular en la pell –el prengué pel colze esquerre i el col·locà davant de la cama dreta del cadàver, a l'altura de la cuixa–. No et diré res més! Açò ja ho has practicat altres vegades i en diversos membres.

Callada, mirava com empunyava el ganivet amb tota la mà i iniciava el tall des de la zona interior de la cama en direcció cap a ell per descriure un cercle complet.

–Voleu que serre l'os, mestra? –preguntà, amb el cap cot, Zacaries.

–És clar que sí! Què més podem fer, si no? És que no t'adones que estem practicant les mateixes intervencions una vegada i una altra? No veus que així no hi ha manera d'avançar? –la veu de Brunel·la adquirí, en un segon, una clara inflexió iracunda.

Després d'un mes practicant el mateix, la realització de les disseccions no la deixava contenta. El temps passava massa de pressa, se li esmunyia de les mans, havia de prendre una decisió ràpida, contundent. Des que engegà el seu aprenentatge, els anys

havien transcorregut llampants. De sobte, la visió de la còrpora sangonosa inerta estesa al seu davant, negant-li la resposta a les seues preguntes, i la impressió que mai no podria ampliar els seus coneixements fins a arribar al punt delerat ni instruir com calia el seu deixeble, l'enfurismà. S'allunyà del xicot i començà a voltar la taula d'operacions sense apartar els ulls biliosos de la massa de teixits i ossos en què havien convertit el cadàver. S'aturà tot just enfront de Zacaries, a l'altre costat de la placa de marbre, acostà el rostre color canyella a la màscara verdosa del difunt i recorregué de dalt a baix, sense allunyar-se ni un centímetre, la superfície trinxada, sagnant i corrompuda. Llegia en el que quedava d'aquella malmesa geografia humana, després d'escarbar-li les entranyes, que no n'obtindria res que no conegués ja, d'aquell sac d'immundícia, i, en un acte de ràbia extrema, l'espentejà amb tanta força que caigué als peus del noi esquitxant-li, a causa del colp sec, les botes i els calçons de sang vescosa. Ell, esparverat, la mirà per tal de trobar en aquella llambregada demoníaca una explicació lògica a aquella actitud. Brunel·la, amb el cap lleugerament inclinat cap avall, mantenia l'esguard elevat, semblava abstreta, sense fixar la vista enlloc, una ombra estranya li enfosquia encara més els ulls i un somriure inquietant se li havia instal·lat en els llavis. Altiva, recolzant-se sobre els palmells de les mans, erigia el tors i mostrava, generosa, els muscles, els braços i la part superior dels pits. La llum del lampadari augmentava el contrast de la pell bruna de les extremitats i el blanc marbrenc. Zacaries, en contemplar-les aquesta vegada, rígides i obertes damunt la taula d'operacions, capí que l'arravatament que acabava de presenciar estava fortament relacionat amb el rebuig que provocava en Brunel·la la visió de les seues mans contrafetes, unes arpes llargues i estilitzades a l'esquerra de les quals li mancava el dit gros mentre que a la dreta li emergia, en lloc del dit polze, un aberrant dit bífid.

Es trobava en la cruïlla d'un camí i la incertesa l'encoleria, dia i nit alimentava la quimera que s'acostava al seu objectiu, però, en realitat, estava completament perduda i es rebel·lava internament, no consentiria que es malbaratassen els quantiosos coneixements que havia acumulat els darrers anys, massa esforços, somnis i delers per perdre'ls en l'oblit. De colp i volta, l'expressió esmeperduda que li havia tenyit el rostre durant aquest instants d'angoixa desaparegué i el seu esguard recuperà novament la fredor sibil·lina que semblava governar-la la major part del temps. Necessitava distraure-se'n, potser abandonar per unes hores l'atmosfera asfixiant del laboratori i relaxar-se una estona l'ajudaria a dilucidar amb més claredat la direcció correcta de la recerca.

Deixà enrere Zacaries que, abatut encara per la irada reacció de la mestra, recollia com podia el cadàver del terra per depositar-lo una altra vegada sobre el taulell.

—Neteja la sang ara que és fresca —li digué allunyant-se—. Saps tan bé com jo que quan es resseca no hi ha manera de desfer-se'n, d'aqueixes maleïdes crostes negrenques.

Anava discordant-se el cinyell roig mentre es dirigia a l'escriptori d'on l'havia pres abans. Tan bon punt arribà, el desà dins d'un dels calaixets interiors i buscà a la palpa en un dels estants fins a descobrir el tacte llis i suau del llom d'un llibre gruixut. Sense dir-li res, es llançà un mantó sobre els muscles i travessà l'estança. Abans d'eixir, agafà el fanal amb què s'il·luminava quan s'encaminava a recollir els morts a la creu coberta. El xicot la seguí amb la mirada fins que s'esfumà en la penombra humida del passadís, sabedor que no es tractava d'una més de les seues eixides nocturnes; quan ella prenia de nit aquell volum que mantenia ocult a l'escriptori al costat del cinyell de vellut i d'altres objectes personals, no ho feia amb la intenció d'abandonar l'alqueria, acudia al jardí.